

# ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANO PROJEKTO

## Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas

**Planavimo organizatorius:**

Šiaulių rajono savivaldybės administracija  
VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras

**Dokumento rengėjas:**

**EK  KONSULTACIJOS**

2023 m. | Vilnius

Plano pavadinimas: **Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas**

Dokumentas: **Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas**

Plano rengimo organizatorius: **VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras**

Adresas: Pramonės g. 15-71, Šiauliai 78137

Telefonas: (8 41) 520 002

El. paštas: [info@sratc.lt](mailto:info@sratc.lt)

Atsakingas asmuo: Aplinkosaugos vadovė Inga Grigaliūnienė

El. paštas: [i.grigaliuniene@sratc.lt](mailto:i.grigaliuniene@sratc.lt)

Tel. (8-41) 421 599, (8-41) 520 761

**Šiaulių rajono savivaldybės administracija**

Adresas: Vilniaus g. 263, Šiauliai 76337

Telefonas: (8 41) 59 66 42

Faksas: (8 41) 52 38 86

El. paštas: [prim@siauliuraj.lt](mailto:prim@siauliuraj.lt)

Atsakingas asmuo: Aplinkos apsaugos skyriaus vedėja Renata Ulvydienė

El. paštas: [renata.ulvydiene@siauliuraj.lt](mailto:renata.ulvydiene@siauliuraj.lt)

Tel. (8 41) 439 363, +370 630 45 686

Dokumento rengėjas (SPAV konsultantas): **UAB „Ekokonsultacijos“**

Įmonės kodas: 300081400

Adresas: J. Kubiliaus g. 6-5, Vilnius 08234

Tel.: (8 5) 274 54 91

Projekto vadovė Inga Muliolė, aplinkos apsaugos specialistė Jolanta Graudinytė

El. paštas: [inga@ekokonsultacijos.lt](mailto:inga@ekokonsultacijos.lt), [jolanta@ekokonsultacijos.lt](mailto:jolanta@ekokonsultacijos.lt)

Dokumento data: 2023-04-26

## Turinys

<b>1. IVADAS</b> .....	<b>5</b>
<b>2. INFORMACIJA APIE RENGIAMĄ PLANĄ</b> .....	<b>7</b>
2.1. PAGRINDINIAI PLANO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI .....	7
2.2. PLANO KONCEPCIJA IR SUDĖTIS.....	9
2.1.1 <i>Plano koncepcija</i> .....	9
2.1.2 <i>Plano sudėtis</i> .....	9
2.2. NAGRINĖJAMOS ALTERNATYVOS .....	11
2.3. PLANO SAŠAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ.....	12
<b>3. TERITORIJOS, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS</b> .....	<b>17</b>
3.1. PLANUOJAMI PASTATYTI KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮRENGINIAI .....	20
<b>4. PASEKMIŲ APLINKAI PROGNOZAVIMO IR VERTINIMO METODAI, KURIUOS NUMATOMA NAUDOTI VERTINIMUI ATLIKTI</b> .....	<b>23</b>
<b>5. APLINKOS KOMPONENTAI IR PASEKMĖS, KURIOS BUS NAGRINĖJAMOS ATLIEKANT VERTINIMĄ</b> .....	<b>25</b>
<b>6. STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS TURINYS</b> .....	<b>26</b>
<b>1 PRIEDAS. VALSTYBINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–2020 M. PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖS ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS</b> .....	<b>27</b>

## NAUDOJAMOS SANTRUMPOS:

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
ES	Europos Sąjunga
KAK	Kietasis atgautasis kuras
MA	Mechaninis apdorojimas
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
Šiaulių RATC	VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras
ŠRAPTP	Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
ŠRSA	Šiaulių rajono savivaldybės administracija
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė

## 1. ĮVADAS

### **Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) reglamentavimas**

Kaip apibrėžta *Aplinkos apsaugos įstatyme*, **strateginis pasekmių aplinkai vertinimas** (SPAV) – tai „tam tikrų planų ir programų įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, teikiamos konsultacijos, atsižvelgiama į vertinimo bei konsultacijų rezultatus prieš priimant ir (arba) tvirtinant planą ar programą, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl plano ar programos priėmimo ir (arba) tvirtinimo“.

SPAV atliekamas pagal 2001 m. birželio 27 d. *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo* ir šių Lietuvos teisės aktų reikalavimus:

- *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą*, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – SPAV tvarkos aprašas);
- *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašą*, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D 1-455 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. kovo 9 d. įsakymo Nr. D1-208 redakcija).

### **Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas**

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas pradėtas rengti 2022 m. birželio mėn. vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo VI skirsnio 27 straipsniu.

*Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimai* nustatyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose „Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose“ (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina Šiaulių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014–2020 metams, patvirtintą Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. T-278 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams patvirtinimo“, numatant priemones, užtikrinančias 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP) bei Šiaulių regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. ŠR-TS-15 patvirtintame Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimą.

### **SPAV procedūrų taikymo būtinumas**

Remiantis SPAV tvarkos aprašo 6.1 punkto reikalavimu, SPAV „privaloma atlikti, kai planai ir programos skirti <...> atliekų tvarkymui <...> ir lemia ūkinės veiklos projektų, įrašytų į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedėlius, plėtros pagrindus“.

Reikalavimas rengiamiems savivaldybių atliekų tvarkymo planams atlikti SPAV nustatytas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir*

turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymo Nr. D1-274 redakcija).

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planui 2014–2020 metams buvo atliktos pilnos SPAV procedūros, t. y. ankstesniam planui buvo atliktas pilnas SPAV procesas (apimties nustatymas bei SPAV ataskaita).

### **SPAV proceso dalyviai**

Savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planus rengia savivaldybės, tvirtina savivaldybių tarybos. Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto **rengimo organizatorius** yra Šiaulių RATC, kuriam plano rengimo funkciją 2009 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. T-211 patvirtintos Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo (išskyrus atliekų šalinimą) sistemos administravimo sutarties 14.2 p. pavedė Šiaulių rajono savivaldybė.

Pagal su Šiaulių rajono savivaldybės administracija pasirašytą sutartį, Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. projekto rengimo SPAV **konsultantas** yra UAB „Ekokonsultacijos“.

SPAV procese **subjektų** teisėmis dalyvauja:

- Šiaulių rajono savivaldybės administracija;
- Šiaulių miesto savivaldybės administracija;
- Akmenės rajono savivaldybės administracija;
- Joniškio rajono savivaldybės administracija;
- Radviliškio rajono savivaldybės administracija;
- Kelmės rajono savivaldybės administracija;
- Pakruojo rajono savivaldybės administracija;
- Telšių rajono savivaldybės administracija;
- Aplinkos apsaugos agentūra;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamentas;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinis skyrius;
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

### **SPAV procedūrų taikymo pradžia**

SPAV reglamentuojantys teisės aktai nustato, kad plano rengimo organizatorius gali pats pasirinkti, kurio planavimo dokumento rengimo etapo metu bus atliekamos vertinimo procedūros. SPAV procedūros pradėtos taikyti, pradėjus rengti Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą.

### **SPAV apimties nustatymo tikslai**

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymas – tai vertinimo proceso etapas, kurio metu nustatomi svarbiausi su aplinkos apsauga susiję aspektai, kurie turės būti išsamiai išnagrinėti ir aprašyti vertinimo ataskaitoje.

Pagrindiniai vertinimo apimties nustatymo tikslai:

- numatyti tinkamiausius pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus;

- nustatyti, kokie aplinkos komponentai turės būti išsamiai aprašyti vertinimo ataskaitoje;
- nustatyti, kokios pasekmės gali būti reikšmingos ir todėl bus vertinamos rengiant ataskaitą;
- sužinoti atitinkamų valstybės bei savivaldybių institucijų bei visuomenės nuomonę dėl vertinamų pasekmių, aplinkos komponentų bei vertinimo metodų.

**SPAV  
apimties  
nustatymo  
dokumento  
sudėtis**

Vadovaujantis *SPAV tvarkos aprašo* reikalavimais, SPAV apimties nustatymo dokumente pateikta ši informacija:

- trumpas plano koncepcijos kryptių ir jų alternatyvų aprašymas, pagrindiniai tikslai ir sąsaja su kitais planais ir programomis;
- teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, trumpas aprašymas;
- informacija apie tai, kokie aplinkos komponentai ir kokios pasekmės bus nagrinėjamos atliekant vertinimą;
- informacija apie pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus, kuriuos numatoma naudoti vertinimui atlikti;
- SPAV ataskaitos sudėtis.

## 2. INFORMACIJA APIE RENGIAMĄ PLANĄ

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas rengiamas pagal Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą ir Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus.

### 2.1. Pagrindiniai plano tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsniu pagrindinis Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemonės, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Šiaulių regionas apima Šiaulių miesto, Šiaulių rajono, Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono savivaldybių teritorijas.

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas atnaujina Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. T-278 patvirtintą Šiaulių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014–2020 metams. Šiame plane bus numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytą strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (VAPTP) bei Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimą.

**Pagrindinis Šiaulių rajono savivaldybės organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas** – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie **Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų**:

**1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti)**

- 1.1. **uždavinys.** Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones
- 1.2. **uždavinys.** Stiprinti Šiaulių rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos, pakartotino naudojimo ir efektyvaus tvarkymo srityse

**2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šiuikšlinimą**

- 2.1. **uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą
- 2.2. **uždavinys.** Padėti atliekų turėtojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą
- 2.3. **uždavinys.** Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą
- 2.4. **uždavinys.** Užtikrinti šiuikšlinimo prevenciją, tvarkyti šiuikšles

**3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius**

- 3.1. **uždavinys.** Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis
- 3.2. **uždavinys.** Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį
- 3.3. **uždavinys.** Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį
- 3.4. **uždavinys.** Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas
- 3.5. **uždavinys.** Vystyti buitėje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

**4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą**

- 4.1. **uždavinys.** Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą
- 4.2. **uždavinys.** Plėtoti Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą
- 4.3. **uždavinys.** Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai
- 4.4. **uždavinys.** Panaudoti komunalinių atliekų medžiaginius bei energetinius išteklius
- 4.5. **uždavinys.** Vykdyti atliekų monitoringą



Kadangi SPAV procedūros pradėtos taikyti tik pradėjus rengti Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą, todėl Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai planavimo eigoje gali keistis.

## **2.2. Plano koncepcija ir sudėtis**

### **2.1.1 Plano koncepcija**

Vadovaujantis šiuo metu galiojančiais 2010 m. gruodžio 16 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintais *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimais*, savivaldybių atliekų tvarkymo planai rengiami komunalinėms (buityje susidarantioms pavojingoms, biologinėms atliekoms, antrinėms žaliavoms – popieriui ir kartonui, stiklui, plastikui, metalui, įskaitant pakuočių atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekoms, naudotoms padangoms, didelių gabaritų (statybos ir griovimo, baldų ir kt.), mišrioms ir kitoms buitėje susidarantioms atliekoms) ir kitoms atliekoms, kurios gali būti tvarkomos savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose.

Plėtojant Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama įgyvendinti nustatytus atliekų tvarkymo prioritetus:

- Atliekų prevenciją;
- Paruošimą naudoti pakartotinai;
- Atliekų perdirbimą;
- Kitokį atliekų naudojimą;
- Atliekų šalinimą.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos pakartotiniam naudojimui, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

### **2.1.2 Plano sudėtis**

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys (pagal *Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimus*):

#### 1. Įvadas:

1.1. plano parengimo tikslas, laikotarpis;

1.2. plano rengėjas, plano rengime dalyvavusios institucijos ir asmenys;

1.3. plano rengimą reglamentuojantys teisės aktai ar kiti planavimo dokumentai, kita svarbi informacija.

#### 2. Atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė:

2.1. pateiktas komunalinių atliekų tvarkymo regiono ir (ar) savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo aprašymas – nurodytos regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir (ar) kitam komunalinių atliekų sistemos administratoriui pavestos savivaldybės ar kelių savivaldybių funkcijos, apimančios komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo paslaugos teikimą ar organizavimą, savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių ir (ar) kitų teisės aktų, reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarkymą, patvirtinimo

planai, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikiantys atliekų tvarkytojai, komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios surinkimo sistemos;

2.2. nurodyti bent trijų paskutinių kalendorinių metų regiono ir (ar) savivaldybės teritorijoje susidariusių komunalinių ir kitų atliekų, kurios, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymu, turi būti tvarkomos savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose (toliau – komunalinės ir kitos atliekos), kiekiai pagal susidarymo šaltinius (buityje ir kitos atliekos), rūšis, pobūdį ir komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatus;

2.3. nurodyti duomenys apie regiono ir (ar) savivaldybės teritorijoje surinktų komunalinių ir kitų atliekų tvarkymą pagal atliekų tvarkymo būdus (atliekų paruošimą pakartotinai naudoti, apdorojimą, įskaitant antrinį rūšiavimą, perdirbimą, įskaitant kompostavimą, naudojimą energijai gauti, kitokį naudojimą, šalinimą);

2.4. pateikta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumą registruotiems komunalinių atliekų turėtojams pagal:

2.4.1. aprūpinimą mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonėmis;

2.4.2. aprūpinimą biologinių atliekų surinkimo ir sutvarkymo vietoje priemonėmis (įskaitant komunalinių atliekų turėtojus, kurie kompostuoja biologines atliekas nuosavomis kompostavimo priemonėmis);

2.4.3. aprūpinimą popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo, įskaitant pakuočių atliekas, tekstilės atliekų rūšiavimo jų susidarymo vietose priemonėmis;

2.4.4. galimybes atiduoti buitįje susidarancias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;

2.4.5. galimybes atiduoti baldų, elektros, elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas;

2.4.6. galimybes atiduoti buitįje susidarancias pavojingąsias atliekas;;

2.5. pateikta informacija apie:

2.5.1. esamus ir statomus savivaldybės ir regioninius komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius;

2.5.2. regiono ir (ar) savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimą;

2.5.3. šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymo organizavimą ir finansavimą;

2.5.4. ankstesnio planavimo laikotarpio plane nustatytų užduočių įgyvendinimą, įgyvendintas priemones (jeigu priemonės neįgyvendintos, nurodyti priežastis);

2.6. pateikta SSGG (stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės) metodu apibendrinta atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė.

3. Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija:

3.1. atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai, susiję su Nacionaliniame pažangos plane nurodytais strateginiais atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslais, pažangos uždaviniais, Valstybiniame ir (ar) regioniniame atliekų prevencijos ir tvarkymo plane nustatytos užduotys plano vykdymo laikotarpiu;

3.2. planuojamų įgyvendinti organizacinių ir kitų (teisinių, investicinių, informavimo, analitinių) priemonių, užtikrinančių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų, uždavinių ir užduočių įvykdymą (toliau – atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės), aprašymas ir pasirinkimo pagrindimas, įskaitant šias priemones:

3.2.1. į sąvartynus vežamų biologiškai skaidžių atliekų kiekiui mažinti;

3.2.2. užtikrinančias, kad sąvartynuose nebūtų šalinamos perdirbti ar kitaip panaudoti tinkamos atliekos;

3.2.3. kovos su visų rūšių šiukšlinimu, įskaitant jo prevencijos ir visų rūšių šiukšlių valymo priemones;

3.2.4. skirtas kovoti su maisto švaistymu ir skatinančias maisto, tekstilės ir kitų buityje susidarantių atliekų prevenciją;

3.2.5. skatinančias kompostuoti biologines atliekas jų susidarymo vietoje;

3.2.6. skirtas atliekų rūšiuojamojo surinkimo plėtrai;

3.2.7. skirtas atliekų paruošimo pakartotinai naudoti, naudojimo ir šalinimo infrastruktūros plėtrai.

3.3. komunalinių ir kitų atliekų susidarymo kiekio plano įgyvendinimo laikotarpiu vertinimas ir infrastruktūros, įskaitant veikiančių atliekų šalinimo ir naudojimo įrenginių uždarymo ir (ar) naujų poreikio vertinimas siekiant atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų, įgyvendinant uždavinius, užduotis, atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones;

3.4. plano įgyvendinimo poveikio vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžiui įvertinti;

3.5. plano įgyvendinimo ir stebėsenos nuostatos, tikslų, uždavinių ir užduočių pasiekimo, atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijus, nurodant lentelėje kas pusmetį visam plano įgyvendinimo laikotarpiui.

4. Atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas. Planas pateikiamas lentelėje – pagal Plano tikslus ir uždavinius surašomos atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonės, už jų įgyvendinimą atsakingi vykdytojai, įgyvendinimo terminai, preliminarus lėšų poreikis, galimi finansavimo šaltiniai.

5. Kita svarbi informacija (esant poreikiui).

## 2.2 Nagrinėjamos alternatyvos

Rengiant Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą nagrinėjamos alternatyvos atsižvelgiant į *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* bei *Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* pateiktas užduotis bei šių planų SPAV ataskaitose vertintas alternatyvas.

Rengiant Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą nagrinėjamos 2 komunalinių atliekų tvarkymo alternatyvos („nulinė“ ir siūloma atliekų tvarkymo alternatyva).

**„Nulinė“ alternatyva** – galioja Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. T-278 patvirtinto *Šiaulių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams* sprendiniai ir komunalinių atliekų tvarkymo būdai išlieka panašūs kaip esamos situacijos, t. y. didžioji dalis komunalinių atliekų panaudojama energijos gamybai) (apie 70-80 proc. susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų), o sąvartyne šalinama mažiau nei 30 proc.

**Siūloma alternatyva** – didelis dėmesys skiriamas atliekų prevencijai, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimui, pakartotiniam naudojimui, biologinių atliekų namudiniam kompostavimui, maisto atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, tekstilės bei kitų perdirbimui tinkamų komunalinių atliekų rūšiuojamajam surinkimui, vystoma rūšiuojamojo surinkimo sistema (konteineriais, plečiamas DGASA tinklas), apdorojamos atskirai surinktos maisto atliekos, atskiriant priemaišas ir paruošiant biomase biodujų išgavimui, plečiamas žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas, likusių atliekų mechaninis ir biologinis apdorojimas, išskiriant daugiau perdirbimui tinkamų antrinių žaliavų, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimas, tik perdirbimui netinkamų ir energetinę vertę turinčių atliekų bei kietojo atgautojo kuro (KAK) gamyba ir deginimas, komunalinių atliekų šalinimas sumažinamas iki nustatytų reikalavimų (8 proc.

2027 m.). Nuo 2024 m. planuojamas maisto atliekų atskiras surinkimas arba kompostavimas namų sąlygomis visose gyvenvietėse, kuriose gyventojų >2000 – Ginkūnuose ir Kuršėnuose. Surinktų maisto atliekų apdorojimui pirmuoju etapu projektuojami regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 5 770 t/metus atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes nuo švarios biomasės, tinkamos biodujų gamybai ir laukų tręšimui. Šiais regioniniais maisto atliekų apdorojimo įrenginiais planuoja naudotis ir Šiaulių r. savivaldybė. Po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos nukreipiamos į esamus MBA įrenginius, kurių mechaninio apdorojimo (MA) pajėgumas – 100 000 t/metus, biologinio apdorojimo (BA) – 31 651 t/m. Planavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į ES paramą, planuojama esamų MBA įrenginių modernizacija, atnaujinant Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir perdirbimo cechą (60 000 t/metus) bei įrengiant Žaliųjų atliekų, taip pat maisto bei virtuvės atliekų, surinktų su žaliosiomis atliekomis perdirbimo į kompostą cechą (25 000 t/metus) ir Sertifikuoto RDF ir SRF (KAK) gamybos cechą (40 000 t/metus). Šiaulių r. sav. įrengtos 4 naujos DGASA (rekonstravus 4 seniūnijų atliekų priėmimo punktus (APP)): Gluosnių g. 2A, Bubių k., Šiaulių g. 44, Meškuičių mstl., Žalioji g. 20, Kužių mstl., Turgaus sk. 11, Gruzdžių mstl. Pagal naują DGASA tinklo plėtros užduotį papildomos aikštelės Šiaulių r. savivaldybei įrengti nereikia (rekonstravus seniūnijų APP į DGASA Šiaulių rajone iš viso veikia 6 DGASA). Visiems Šiaulių r. savivaldybės gyventojams atstumas iki esamos DGASA arba seniūnijos APP neviršija 15 km. Taip pat bus sudarytos patogesnės sąlygos atliekų turėtojams geriau rūšiuoti tekstilės, statybines, buityje susidarancias pavojingąsias atliekas, bus įrengta regioninė Atliekų surinkimo/laikymo/apdorojimo aikštelė.

Taip pat pažymime, kad siūlomoje alternatyvoje prioritetas teikiamas atliekų namudiniam kompostavimui ir rūšiuojamajam surinkimui, nerūšiuotų atliekų kiekių mažinimui ir biologinių atliekų (žaliųjų atliekų bei nuo 2024 m. maisto / virtuvės atliekų) perdirbimui, o tik perdirbimui netinkančios degiosios atliekos bus vežamos deginimui į biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę. Siekiant sumažinti atliekų deginimo kaštus, iš didelio šilumingumo likutinių atliekų planuojama gaminti KAK ir tiekti jį energijos gamybai cemento fabrikams ar kitiems vartotojams.

Nauji regioniniai atliekų tvarkymo įrenginiai planuojami šalia esamų atliekų tvarkymo įrenginių Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.: maisto atliekų apdorojimo įrenginys planuojamas esamo Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštakių, Šiaulių r.) šalia esamų MBA įrenginių, toje pačioje teritorijoje planuojama regioninė Atliekų laikymo/apdorojimo aikštelė bei pačių MBA įrenginių modernizacija, todėl vietos alternatyvos nenagrinėjamos. Remonto dirbtuvės atliekų/daiktų paruošimui pakartotiniam naudojimui planuojamos taip pat esamos DGASA Šiaulių rajone teritorijoje (Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r. sav., šalia uždaryto Kairių sąvartyno).

Išsamesnis siūlomos alternatyvos aprašymas bus pateiktas SPAV ataskaitoje.

SPAV ataskaitoje esant poreikiui gali būti nagrinėjamos ir papildomos alternatyvos.

### **2.3. Plano sąsaja su kitais planais ir programomis**

**2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas** Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu siekiama prisidėti prie 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ įgyvendinimo.

2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti strateginiai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir poveikio rodikliai pateikti 1 lentelėje.

2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyta, kad norint pasiekti žiedinės ekonomikos tikslus svarbu užtikrinti pokyčių pramonėje skatinimą – taikyti joje žiedinės ekonomikos principus atitinkantį projektavimą ir gamybą, laikytis atliekų prevencijos ir prioritetų eiliškumo tvarkant atliekas. Siekiant pereiti prie žiedinės ekonomikos, daug dėmesio turi būti skiriama ES žiedinės ekonomikos veiksmų plane įvardytiems

prioritetiniams sektoriams ir probleminėms sritims, tokioms kaip plastikai, pakuotės, tekstilės gaminiai, elektronika, baterijos, transporto priemonės, maisto atliekos, pavojingų cheminių medžiagų vengimas ir valdymas, vartotojų elgsenos ir antrinių žaliavų rinkos pokyčiai.

1 lentelė. 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti strateginiai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir poveikio rodikliai.

2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti strateginiai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai	Poveikio rodiklis	Siektina tarpinė (2025 m.) reikšmė	Siektina galutinė (2030 m.) reikšmė
6 TIKSLAS. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui	6.10. Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti	6.10.1. Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis, palyginti su ES vidurkiu	< 100 proc.	< 100 proc.
		6.10.2. Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis	15 proc.	5 proc.
		6.10.3. Paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų komunalinių atliekų dalis	55 proc.	60 proc.
		6.10.4. Atliekų sektoriuje išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmetu kiekiu	–50,9 proc.	–65 proc.

**Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas**

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas numatys priemones, užtikrinančias Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytą užduočių įgyvendinimą. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys pateiktos 2 lentelėje.

Šio SPAV apimties nustatymo dokumento 1 priede pateikta informacija apie Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytą užduočių įgyvendinimo būklę Šiaulių rajono savivaldybėje.

Priemonės, kurios nebus įgyvendintos iki 2022 m. pabaigos, turės būti perkeltos į Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą.

2 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys
<b>Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys</b>		
		260. Komunalinių atliekų tvarkymo sistema kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje, planuojant įrenginių plėtrą ir pajėgumus, turi būti organizuojama atskirai surenkant atliekas taip, kad būtų įgyvendintos šios valstybinės užduotys



Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).
<b>Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys</b>		
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą. Biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą (Plano 2 priedo 2.2.3, 4.1.3–4.1.4, 4.1.12 papunkčiuose nurodytos priemonės);
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buitėje susidarantiems išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);
8.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buitėje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.4 papunkčiuose nurodytos priemonės);
9.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buitėje susidarantiems pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės).
10.	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buitėje susidarantiems tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės) (Plano 2 priedo 2.2.1, 2.2.4, 2.2.5 papunkčiuose nurodytos priemonės);
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų (Plano 2 priedo 2.2.1 papunktyje nurodyta priemonė);
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietas (stotelių tinklą (Plano 2 priedo 3.1.3 papunktyje nurodyta priemonė).

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys
----------	---------------	---

**Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas**

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte bus nustatytos priemonės, užtikrinančios Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų užduočių vykdymą.

**Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams**

Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams, patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 15 d. sprendimu Nr. T-298 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės 2017–2021 m. strateginio plėtros plano patvirtinimo“ (Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. rugsėjo 7 d. sprendimo Nr. T-244 redakcija). 3 lentelėje pateikta informacija apie Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo būklę. Rengiant Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą bus atsižvelgta ir į šias 3 lentelėje pateiktas atliekų tvarkymo sistemos sukūrimui numatytas priemones.

3 lentelė. Šiaulių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2017–2023 metams priemonių planas

Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Efekto vertinimo kriterijai (vizijos rodikliai)	Siekiamybė 2023 m.	Pasiekimo laikas	Atsakingi vykdytojai	Aprašymas
<b>3.3. tikslas. Darnios ir švarios aplinkos užtikrinimas</b>	–	Rūšiuojamų komunalinių atliekų dalis nuo viso surinktų atliekų kiekio per metus, proc. (Atskaitos taškas 2015 m. 23,93 proc.)	Didėjantis	2017–2023		Pagal 2017–2020 m. Šiaulių r. sav. strateginio plėtros plano 2017–2023 metams įgyvendinimo ataskaitą, rūšiuojamų komunalinių atliekų dalis nuo viso surinktų atliekų kiekio per metus 2020 metais sudaro 47 proc.
<b>3.3.1. uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo sistemą</b>						
3.3.1.1. priemonė. Įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo planą Šiaulių rajone	Įgyvendintų priemonių skaičius	–	–	2017–2023	ŠRSA (Aplinkos apsaugos skyrius, seniūnijos), Šiaulių RATIC	Įgyvendinama.
3.3.1.2. priemonė. Šviesti ir teikti informaciją Šiaulių rajono gyventojams atliekų rūšiavimo, perdirbimo ir atliekų mažinimo klausimais	Įgyvendintų informacinių priemonių skaičius	–	–	2017–2023	ŠRSA (Aplinkos apsaugos skyrius, seniūnijos), Šiaulių RATIC	Įgyvendinama. Nuolat rengiami informaciniai straipsniai rajono spaudoje, informaciniai pranešimai internetinėje žiniasklaidoje, transliuojamos informacinės laidos per regioninę televiziją ir kt.
3.3.1.3. priemonė. Stiprinti Šiaulių rajono specialistų gebėjimus atliekų tvarkymo srityje	Suorganizuotų ir (arba) lankytojų renginių mokymų, kursų, seminarų skaičius ir dalyvių juose skaičius	–	–	2017–2023	ŠRSA (Aplinkos apsaugos skyrius), Šiaulių RATIC	Įgyvendinama. Specialistai dalyvavo įvairiuose seminaruose, konferencijose, forumuose, praktinėse išvykose ir kt.

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys				
3.3.1.4. priemonė. Stiprinti atliekų tvarkymo sistemą Šiaulių rajone	Įrengtų ir (arba) atnaujintų atliekų rūšiavimo aikštelių skaičius Įgyvendintų priemonių skaičius	–	–	2017–2023	ŠRSA (Aplinkos apsaugos skyrius), Šiaulių RATC	Įgyvendinama. Įrengtos ir pradėtos eksploatuoti 22 pusiau požeminės bendro naudojimo konteinerių aikštėlės, kuriose yra mišrių komunalinių, popieriaus, plastiko, stiklo, tekstilės, žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai,
Projektas „Komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra Šiaulių regione“	Įrengtų ir (arba) atnaujintų atliekų rūšiavimo aikštelių skaičius; Pastatytų mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių skaičius; Pastatytų rūšiavimo konteinerių skaičius.	–			ŠRSA (Aplinkos apsaugos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius), Šiaulių RATC	Įgyvendinama. Vykdomas projektas, buvo įrengtos ir pradėtos eksploatuoti 22 pusiau požeminės bendro naudojimo konteinerių aikštėlės, kuriose yra mišrių komunalinių, popieriaus, plastiko, stiklo, tekstilės, žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, 106 pusiau požeminiai konteineriai, 826 antžeminiai konteineriai, įsigyti 27 įsigyti didelių gabaritų atliekų surinkimo konteineriai (pagal Šiaulių RATC 2021 metų veiklos ataskaitą).

**Teritorijų planavimo dokumentai**

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas nėra teritorijų planavimo dokumentas. Šio plano sąsąjū su teritorijų planavimo dokumentais nėra.

Kadangi plane numatyta papildomai įrengti naujus atliekų tvarkymo įrenginius (regioninius maisto atliekų apdorojimo įrenginius, ŽAKA ir pan.), jų įrengimui bus parinktos tokios vietos, kuriose planuojami įrenginiai atitiks galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius. Šių įrenginių statybai bus rengiami techniniai projektai.



### 3. TERITORIJOS, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS

Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Šiaulių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis. Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas bus įgyvendinamas Šiaulių regione. Šiaulių regionas suprantamas kaip teritorija, apimanti daugiau negu vienos savivaldybės teritoriją, kurioje tos savivaldybės bendru sutarimu įsteigusios juridinį asmenį bendradarbiauja, siekdamos užtikrinti efektyvų komunalinių atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams. Šiaulių regionas apima Šiaulių miesto, Šiaulių rajono, Akmenės rajono, Joniškio rajono, Kelmės rajono, Pakruojo rajono, Radviliškio rajono savivaldybių teritorijas. Šią sistemą organizuoja ir administruoja Šiaulių regiono savivaldybių įsteigta įmonė VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (Šiaulių RATC).

Kuriant Šiaulių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, dalis komunalinių atliekų tvarkymo įrenginių jau pastatyta, kita dalis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros bus pastatyta ir pradės veikti rengiamo Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo laikotarpio metu.

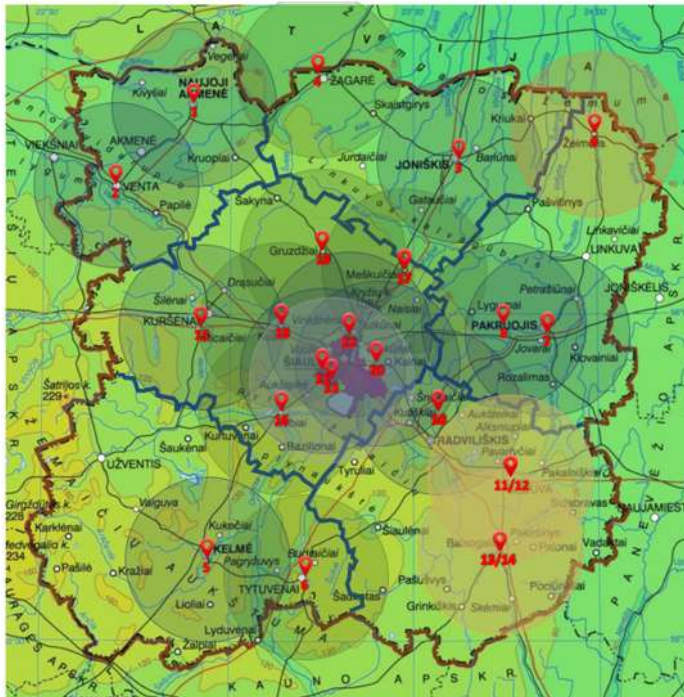
Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte daugiausiai numatytos organizacinės, ekonominės, visuomenės švietimo ir informavimo priemonės, skatinančios komunalinių atliekų, maisto švaistymo prevenciją, šiukšlinimo mažinimą bei paruošimą pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui.

Planavimo iki 2027 metų vykdymo laikotarpiu Šiaulių regione bus baigti įrengti jau suplanuoti ir pradėti eksploatuoti regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 5 770 t/metus), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes nuo švarios biomasės, tinkamos biodujų gamybai ir vėliau po nuduojimo laukų tręšimui.

Šiaulių r. sav. 4 seniūnijų atliekų priėmimo punktai (APP) yra rekonstruoti į DGASA: Gluosnių g. 2A, Bubių k., Šiaulių g. 44, Meškuičių mstl., Žalioji g. 20, Kužių mstl., Turgaus sk. 11, Gruzdžių mstl. Iš viso Šiaulių rajone veikia 6 DGASA.

Pagal naująją DGASA tinklo plėtros iki 2027 m. užduotį (kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų), papildomos aikštelės Šiaulių r. savivaldybei įrengti nereikia (rekonstravus seniūnijų APP į DGASA). Visiems Šiaulių r. savivaldybės gyventojams atstumas iki esamos DGASA arba seniūnijų APP neviršija 15 km. (žr. Pav.1).

Planuojama plėsti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų priėmimo ir mainų vietų (stotelių „Daiktų kiemas“) tinklą, įrengiant kiekvienoje DGASA, bei įrengti regioninį pakartotinio naudojimo centrą, kuriame būtų rūšiuojamos, tikrinamos, tvarkomos (remontuojamos, plaunamos, ir kt. atnaujinamos) pakartotiniam naudojimui paruošti tinkamos atliekos ir daiktai. Remonto dirbtuvės atliekų/daiktų paruošimui pakartotiniam naudojimui planuojamos esamoje DGASA Šiaulių rajone, adresu Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r. sav., šalia uždaryto Kairių sąvartyno. (žr. 5 lentelę). Taip pat planuojama įvertinti galimybes panaudoti saulės energiją elektros energijos gamybai ir įrengti saulės elektrinę ant uždaryto Kairių sąvartyno ir pajungimą į el. tinklus.



Nr.	Tipas	Adresas	Pastabos
<b>Akmenės rajonas</b>			
1.	DGASA	Respublikos g. 84, Naujoji Akmenė, Akmenės r. sav.	-
2.	DGASA	Miško g. 6B, Ventos k., Ventos sen., Akmenės r. sav.	-
<b>Joniškio rajonas</b>			
3.	DGASA	Ramonių pl. 4, Barūnų k., Šaukštelio sen., Joniškio r.	-
4.	APP	Becų g. 41, Žvelgėdžių k., Zaparės sen., Joniškio r.	APP rekonstruojama į DGASA
<b>Kelmės rajonas</b>			
5.	DGASA	Rasėlių g. 70A, Kelmės r. sav.	-
6.	APP	Pievų g. 6A, Kuršių k., Tytuvėnų sen., Kelmės r.	APP rekonstruojama į DGASA
<b>Pakruojo rajonas</b>			
7.	DGASA	Sevenorių g. 5, Kuosėdžių k., Pakruojo r. sav.	-
8.	DGASA	Aleknaičių k. 14, Lygumų sen., Pakruojo r. sav.	-
9.	APP	Plytinės g., Žeježų mstl., Pakruojo r. sav.	Siūloma uždaryti ir įrengti naują DGASA kitoje vietoje
<b>Radviškio rajonas</b>			
10.	DGASA	Žirėnų k. 18, Aukštelėių sen., Radviškio r. sav.	-
11.	APP	Žvejų g. 17A, Šėduvos mstl., Radviškio r. sav.	Planuojama uždaryti ir įrengti DGASA kitu adresu: Šiaulėnų g. 41A, Šėduva, Radviškio r. sav.
12.	DGASA	Šiaulėnų g. 41A, Šėduva, Radviškio r. sav.	Planuojamas nauja DGASA
13.	APP	Baisiogalos mstl., Baisiogalos sen., Radviškio r. sav.	Planuojama uždaryti ir įrengti DGASA kitu adresu: Baisiogalos k., Baisiogalos sen.
14.	DGASA	Baisiogalos k., Baisiogalos sen., Radviškio r. sav.	Planuojamas nauja DGASA
<b>Šiaulių rajonas</b>			
15.	DGASA	Ventos g. 192, Kuržėnai, Šiaulių r. sav.	-
16.	APP	Gluosnių g. 2A, Bublių k., Bublių sen., Šiaulių r.	APP rekonstruojama į DGASA
17.	APP	Šiaulių g. 44, Meškučių mstl., Šiaulių r. sav.	APP rekonstruojama į DGASA
18.	APP	Žalioji g. 20, Kužių mstl., Šiaulių r. sav.	APP rekonstruojama į DGASA
19.	APP	Turgaus sk. 11, Grūdžių mstl., Šiaulių r. sav.	APP rekonstruojama į DGASA
20.	DGASA	Šiaulių g. 24, Beržučių k., Šiaulių r. sav.	-
<b>Šiaulių miestas</b>			
21.	DGASA	Pailių g. 19, Šiauliai	-
22.	DGASA	J. Basanavičiaus g. 168 B, Šiauliai	-
23.	DGASA	S. Dariaus ir S. Girėno g. 1A, Šiauliai	Planuojama nauja DGASA

Pav. 1. Esamos arba šiuo metu jau suplanuotos bei iš APP rekonstruojamos didžiųjų atliekų, antrinių žaliavų ir buitėje susidariusių pavojingųjų atliekų surinkimo aikštelės Šiaulių regione su pažymėtu 15 km spinduliu aplink jas

Taip pat Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje susidariusiems atliekoms tvarkyti bus ir toliau eksploatuojama ši esama infrastruktūra (žr. 4 lentelę):

• **Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas** (Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių, Šiaulių r.), kuris pradėtas eksploatuoti 2007 m. balandžio 2 d. Bendras sąvartyno teritorijos plotas – 21,22 ha; iš viso suprojektuotos 4 sąvartyno sekcijos, kurių bendras plotas 11,7 ha. Žemė išnuomota iš Šiaulių apskrities. Projektinė Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno talpa (be uždengimo) – 1 912 600 m<sup>3</sup>. Planuojama, kad į sąvartyną Jurgeliškių k. 9 (buvęs – Aukštrakių k.) atliekos bus vežamos iki 2029 m. Nuo 2013 m. pradžios baigta įrengti ir eksploatuojama II sąvartyno sekcija (su sub. sekcija asbesto turinčioms atliekoms), o I sąvartyno sekcija jau užpildyta ir baigta eksploatuoti. Šiuo metu eksploatuojama III sekcija, planuojama įrengti projektuojamą IV-ąją sekciją.

**Regioniniai mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai (MBA).** Šiaulių regione nuo 2016 m. kovo 31 d. eksploatuojami MBA įrenginiai esamo Šiaulių regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių, Šiaulių r.). Mechaninio apdorojimo (MA) įrenginių pajėgumas – 100 000 t/metus, biologinio apdorojimo (BA) – 31 651 t/m. Šiaulių regiono MBA įrenginius pagal sutartį 2016-2022 m. eksploatavo privatus operatorius UAB „NEG Recycling“. 2022 m. sausio mėn. MBA įrenginius perėmė ir eksploatuoja Šiaulių RATC.

MBA įrenginiuose, iš mišrių komunalinių atliekų atskyrus biologiškai skaidžias atliekas, likusios atliekos mechanškai rūšiuojamos ir skirstomos į energetinę vertę turinčias atliekas bei didžiausias atliekas, atskiriamos metalų atliekos. Energetinę vertę turinčios atliekos perduodamos termofikacinėms jėgainėms, kur panaudojamos energijos gavybai, arba šalinamos sąvartyne. Didžiosios atliekos perduodamos į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyne esančią atliekų tvarkymo aikštelę tolimesniam sutvarkymui. Po apdorojimo gautos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos. Planavimo laikotarpiu, atsižvelgiant į ES paramą, planuojama esamų MBA įrenginių modernizacija, atnaujinant Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir perdirbimo cechą (60 000 t/metus) bei įrengiant Žaliųjų atliekų, taip pat maisto bei virtuvės atliekų, surinktų su žaliosiomis atliekomis perdirbimo į kompostą cechą (25 000 t/metus) ir Sertifikuoto RDF ir SRF (KAK) gamybos cechą (40 000 t/metus). Po MBA įrenginių modernizacijos svarstomos galimybės iš atskirtos BSA frakcijos taip pat ruošti biomasės pulpa, tinkamą biodujų gamybai.

- Po apdorojimo likusios ir energetinę vertę turinčios atliekos nuo 2017 m. transportuojamos į atliekų deginimo įrenginius (biokuro ir atliekų termofikacinę įėgainę). Siekiant sumažinti atliekų deginimo kaštus, iš didelio šilumingumo likutinių atliekų, modernizavus MBA įrenginius, planuojama gaminti KAK ir tiekti jį energijos gamybai cemento fabrikams arba kitiems vartotojams.

- **6 DGASA: 1 Šiaulių r. sav DGASA** adresu Kuršėnai, Ventos g. 192, Šiaulių r. bei Šiaulių raj. sav. teritorijoje esanti **1 Šiaulių miesto sav. Kairių DGASA** adresu Bertužių k., Šiaulių g. 24, Šiaulių r. (šalia uždaryto Kairių sąvartyno), aikštelėse veikia dalinimosi daiktais stotelė „Daiktų kiemas“), kurioje priimamos atliekos ir iš Šiaulių r. sav. gyventojų. Į DGASA iš gyventojų priimamos šios atliekos: didelių gabaritų atliekos, elektros ir elektroninė įranga, naudotos lengvųjų automobilių padangos, statybos ir griovimo atliekos, medienos, plastiko, metalo, popieriaus ir kartono, stiklo, tekstilės, pavojingos atliekos, statybinės atliekos, turinčios asbesto (išskyrus Kairių DGASA). Buvę **4 seniūnijų atliekų priėmimo punktai (APP)**, kuriuose iš gyventojų priimamos išrūšiuotos komunalinės atliekos: antrinės žaliavos (kartonas, popierius, plastikai, metalai, stiklas), medienos, didžiosios atliekos, naudotos padangos) adresais: Gruzdžių seniūnijos APP Turgaus skg. 11, Gruzdžių mstl., Šiaulių r.; Meškuičių seniūnijos APP Šiaulių g.44, Meškuičių mstl., Šiaulių r.; Kužių seniūnijos APP Žalioji g. 20, Kužių mstl., Šiaulių r.; Bubių seniūnijos APP Gluosnių g. 2A, Bubių k., Šiaulių r.; jau yra **rekonstruoti į DGASA**.

- Surinktos žaliosios atliekos (biologiškai suyrančios atliekos (žolė, smulkios šakos, vaisių krituliai ir pan.)) pristatomos tvarkymui į **2 žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles (ŽAKA)**: ŽAKA adresu Drašučių k., Kuršėnų kaimiškoji seniūnija, Šiaulių r. bei Šiaulių raj. sav. teritorijoje esančią Šiaulių miesto sav. ŽAKA adresu: Bertužių k., Šiaulių g. 24, Šiaulių rajonas (šalia uždaryto Kairių sąvartyno), kurioje priimamos atliekos ir iš Šiaulių r. sav. gyventojų;

- **Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas konteineriais iš individualių valdų.** 2012–2016 m. įgyvendinant projektą „Šiaulių regiono biologiškai skaidžių atliekų infrastruktūros plėtra“ individualioms valdoms pagal perdavimo neatlygintinai naudotis sutartis buvo išdalintos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo priemonės (29 912 vnt. 0,12-0,24 m<sup>3</sup> konteinerių), kuriomis žaliosios atliekos bei dalis maisto ir virtuvės atliekų (vaisiai, daržovės, kt.) pradėta rinkti Šiaulių r. sav. Daugiabučių namų gyventojai Šiaulių rajone žaliąsias atliekas gali pašalinti kolektyvinėse konteinerių aikštelėse. Surinktos žaliosios atliekos tvarkomos kompostuojant Šiaulių regione esančiose kompostavimo aikštelėse;

- pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimas ir mainai per stoteles „Daiktų kiemas“, kurių tinklą planuojama plėsti, įrengiant kiekvienoje DGASA;

- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas konteineriais;

- tekstilės atliekų atskiras surinkimas konteineriais;

- žaliųjų atliekų namudinis kompostavimas;

- vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra.

Parengus Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektą ir paaiškėjus, kad reikalinga papildoma infrastruktūra, SPAV ataskaitoje bus detaliau apibūdintos teritorijos, kuriose planuojama šiuos įrenginius pastatyti.

**4 lentelė. Esami Šiaulių rajono savivaldybės ir Šiaulių regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai ir kiti objektai**

Eil. Nr.	Esami Šiaulių r. sav. ir regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo objektai	Paslaugos
1.	Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartynas Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių, Šiaulių r.)	Komunalinių ir kitų atliekų, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms, priėmimas. Stabilių, nereaguojančių pavojingų atliekų, iš kurių išplaunamas filtratas yra ekvivalentiškas filtratui, išplaunamam iš nepavojingų atliekų, priėmimas. Asbesto turinčių atliekų šalinimas. Atliekų

*Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas*

Eil. Nr.	Esami Šiaulių r. sav. ir regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo objektai	Paslaugos
		rūšiavimas, paruošimas perdirbimui ir deponavimas sąvartyne.
2.	Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių, Šiaulių r.).	Komunalinių atliekų iš 7 Šiaulių regiono savivaldybių rūšiavimas, mechaninis ir biologinis apdorojimas, techninio komposto panaudojimas sąvartyno reikmėms, degių atliekų perdavimas energijos gamybai, likutinės frakcijos šalinimas.
3.	Šiaulių raj. sav. teritorijoje esanti 1 Šiaulių m. sav. didelių gabaritų atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė (Bertužių k. Šiaulių r.)	Didžiųjų ir pavojingų buitės atliekų priėmimas ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui iš Šiaulių miesto ir Šiaulių r. gyventojų.
4.	1 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė Šiaulių r. sav. DGASA Kuršėnuose	Didžiųjų ir pavojingų buitės atliekų priėmimas ir rūšiavimas, paruošimas perdirbimui; žaliųjų atliekų priėmimas ir kompostavimas iš savivaldybės gyventojų. DGASA veikia dalinimosi daiktais stotelė.
5.	4 DGASA rekonstravus atliekų priėmimo punktus (Bubių k., Meškuičių mstl., Kužių mstl., Grudzlių mstl.).	Išrūšiuotų komunalinių atliekų: antrinių žaliavų (kartono, popierius, plastiko, metalų, stiklo), medienos, didžiųjų atliekų, naudotų padangų priėmimas iš Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų.
6.	1 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Drašučių k., Šiaulių r.	Žaliųjų atliekų priėmimas ir kompostavimas iš Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų.
7.	Nebenaudojami savivaldybių senieji sąvartynai.	Uždarytų sąvartynų priežiūra, monitoringas, apsauga nuo galimų ekologinių incidentų.

### **3.1 Planuojami pastatyti komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai**

Šiame skyriuje pateikta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius, kuriuos planuojama pastatyti ir pradėti eksploatuoti iki 2027 m., t. y. rengiamo *Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* pabaigos (žr. 5 lentelę).

**5 lentelė. Planuojami Šiaulių rajono savivaldybės ir Šiaulių regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo įrenginiai ir kiti objektai**

Eil. Nr.	Planuojami nauji Šiaulių r. sav. ir regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo ir kiti objektai	Paslaugos
1.	Regioninis maisto atliekų apdorojimo įrenginys Jurgeliškių k, Šiaulių r. (I etapas)	Rūšiuojamuoju būdu iš gyventojų surinktų maisto virtuvės atliekų rūšiavimas, priemaišų atskyrimas, biomasės pulpos, tinkamos biodujų gamybai, paruošimas.
2.	Žaliųjų atliekų, taip pat Maisto ir virtuvės atliekų, surinktų su žaliosiomis atliekomis, perdirbimo į kompostą cecho įrengimas Jurgeliškių k, Šiaulių r. (atlikus MBA įrenginių modernizavimą)	Žaliųjų atliekų, taip pat maisto ir virtuvės atliekų, surinktų su žaliosiomis atliekomis, uždaras kompostavimas tuneliuose, komposto brandinimas, sijojimas ir realizavimas.
3.	Remonto dirbtuvės atliekų/daiktų paruošimui pakartotiniam naudojimui esamoje DGASA Šiaulių rajone, adresu Šiaulių g. 24, Bertužių k., Šiaulių r. sav., šalia uždaryto Kairių sąvartyno.	Atliekų/daiktų paruošimas naudoti pakartotinai, daiktų mainai pakartotiniam naudojimui.
4.	Esamų MBA įrenginių modernizavimas Jurgeliškių k, Šiaulių r.	MBA įrenginių (Jurgeliškių k. 9, Šiaulių r.) modernizavimas vyks etapais: I etapas – mišrių atliekų mechaninio apdorojimo ir perdirbimo cecho modernizavimas, siekiant efektyvinti antrinių žaliavų išrūšiavimo pajėgumus, II etapas – žaliųjų atliekų, taip pat maisto bei virtuvės atliekų, surinktų su žaliosiomis atliekomis perdirbimo į kompostą cecho įrengimas,



Eil. Nr.	Planuojami nauji Šiaulių r. sav. ir regioniniai komunalinių atliekų tvarkymo ir kiti objektai	Paslaugos
		III etapas – sertifikuoto RDF ir SRF (KAK) gamybos cechasis.
5.	Regioninė Atliekų surinkimo/laikymo/apdorojimo aikštelė Jurgeliškių k, Šiaulių r.	Didelio gabarito, statybinių atliekų apdorojimas, tekstilės atliekų rūšiavimas, kapinių atliekų apdorojimas, PS putplasčio atliekų rūšiavimas, paruošimas perdirbimui, kitų surinktų atliekų laikinas laikymas ir (ar) paruošimas perdirbimui.

**Maisto ir virtuvės atliekų apdorojimo įrenginys.** Atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimui Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje (Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštrakių, Šiaulių r.) projektuojami regioniniai maisto atliekų apdorojimo įrenginiai (kurių pajėgumas ne mažesnis kaip 5 770 t/metus), depakeryje atskiriant priemaišas ir pakuotes (1 443 t) nuo švarios biomasės (4 328 t), pagaminant ~5 tūkst. t. organinės pulpos, kuri galėtų būti naudojama energijos gamyboje ir žemės ūkio sektoriuje kaip trąša.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos maisto/virtuvės atliekos (toliau – MVA) į apdorojimo įrenginį bus atvežamos šiukšliavežėmis ir pastate bus iškraunamos į priėmimo bunkerį. Iškratytos MVA atliekos priėmimo bunkeryje sraigtinio konvejerio pagalba bus pakeliamos į rankinio rūšiavimo vietą, kurioje darbuotojai rankiniu būdu iš tiekiamo atliekų srauto atskirs priemaišas. Per metus rankiniu būdu bus išrūšiuojama iki 5770 t MVA. Atskirtos nuo stambių priemaišų MVA bus paduodama į įrenginį, skirtą tiekiamo srauto susmulkinimui ir plastiko atskyrimui (depakerį). Susmulkinta ir nuo plastiko priemaišų išvalyta MVA skysta frakcija bus papildomai apdorojama pasterizavimo įrenginiuose ir tiekama į požeminio rezervuaro talpyklas, iš kurių vėliau siurblių pagalba bus paduodama į autocisternas ir išvežama realizavimui.

Iš MVA atskirtos priemaišos (plastikinės pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos) bus perduodamos šias atliekas naudojančioms ar šalinančioms įmonėms.

Esamoje Kairių DGASA bus įrengtas **paruošimo pakartotiniam naudojimui centras**. Centre tinkamas atliekas vizualiai identifikuos centro darbuotojai. Jei tinkamos atliekos identifikuojamos kaip nereikalaujančios paruošimo pakartotinai naudoti, jos bus iš karto nukreipiamos į sandėliavimo ar ekspozicijos zonas.

Ardymo – remonto zonoje atliekos bus apžiūrimos, rūšiuojamos, atrenkamos ir į mobilius konteinerius ir/arba ant darbatalių sudedamos tinkamos ruošti pakartotinai naudoti atliekos. Ardymo – remontavimo zona bus su darbo vietomis, baldais, įrankiais, konteineriais, apšvietimu, vėdinimu, kondicionavimu ir kitomis priemonėmis, būtinomis atliekų ruošimui pakartotinai naudoti ar kitaip tvarkyti (ardyti, smulkinti ir kt.). Ardymo – remontavimo darbo vietose bus naudojami rankiniai darbo instrumentai.

Nešvarūs medžiaginiai žaislai, medžiaginės baldų detalės, drabužiai, kita tekstilė bus rūšiuojama ir plaunama, džiovinama, lyginama. Tuo tikslu turi būti numatyta automatinė skalbimo mašina, džiovinimo mašina, lyginimo lenta su el. lygintuvu, siuvimo mašina, darbatalis.

Kitos tinkamos atliekos bus tikrinamos, remontuojamos, atnaujinamos, valomos ir kitaip ruošiamos pakartotinai naudoti, t.y.

- įv. buities prietaisai (skalbimo mašinos, lygintuvai, virduliai, ventiliatoriai, radijo, telefono aparatai, šviestuvai ir kt.) pirmiausiai bus tikrinami ar nėra mechaniškai pažeisti ir ar jie veikia. Jei bus nustatyta, kad prietaisas neveikia, bus ieškoma gedimo priežasties ir jei įmanoma (smulkus gedimas), prietaisas bus taisomas – keičiama sugedusi dalis, atliekami litavimo darbai ir pan. Neradus gedimo priežasties ar nustačius, kad prietaiso negalima sutaisyti, jis bus identifikuojamas kaip netinkamos ruošti pakartotinai naudoti atliekos ir punkte toliau bus tvarkomas kaip EEI atliekos;

- senų baldų bus pirmiausiai įvertinama būklė, t. y. žiūrima, kad jie būtų nesuplyšę, nebūtų labai nusidėvėję (pvz., sofos apmušalai nėra sudilę, turintys blogą kvapą, pačio čiužinio dalys nėra išsidėvėjusios tiek, kad ant jo nebūtų galima sėdėti ir pan. Kieti baldai turi visas dalis, pvz., sekcija, spintelė, komoda turi visas dureles, stalčius, lentynas). Jei bus pristatyti didelių gabaritų daiktai, kuriems reikia smulkaus remonto, remonto zonoje šie daiktai bus taisomi, t. y. gali būti prisukami atsilaivinė varžtai, įsukami nauji pamesti varžtai, durelių vyriai, gali būti prikalamos/prikljuojamos silpnai besilaikančios ir atšokusios dalys (pvz., spintelės nugarinė plokštė, baldų porankiai ir pan.);
- priimti spaudos leidiniai bus įvertinami ar jie nėra suplėšyti, turi viršelį ir vizualiai visus lapus. Esant poreikiui knygos remonto zonoje gali būti suklijuojamos;
- plastikiniai žaislai bei plastikiniai, mediniai, stikliniai indai ir pan. gali būti valomi;
- atvežti paveikslų rėmai, kuriuos reikia taisyti, bus suklijuojami ar sutirtinami vinimis.
- atliekami kiti kitų daiktų (įvairūs namų apyvokos, interjero reikmenys (indai, vazos, puodai), laisvalaikio ir vaikų prekės (sporto inventoriūs, dviračiai, dėlionės, žaislai, indai), ir panašiai) remonto darbai.

**Regioninė Atliekų surinkimo/laikymo/apdorojimo aikštelė**, kurioje bus vykdomas didelio gabarito, statybinių atliekų apdorojimas, tekstilės atliekų rūšiavimas, kapinių atliekų apdorojimas, PS putplasčio atliekų rūšiavimas, paruošimas perdirbimui, kitų surinktų atliekų laikinas laikymas ir (ar) paruošimas perdirbimui.

Didelio gabarito atliekos – baldai, durys, langų rėmai bus ardomi rankiniu būdu, atskiriant medienos ir kitas atliekas. Atskirta baldinė mediena bei priimtose kitos medienos atliekos bus rūšiuojamos pagal šias žaliavų kategorijas:

Medienos žaliavų kategorija	Kategorijos aprašymas	Tipinės žaliavos
A	<b>Neapdorota mediena</b> Chemiškai neapdorota miško ir medienos perdirbimo pramonės mediena (lentpjūvės pramonės, baldų pramonės, komercinės ir pramoninės medienos pakuotės, nedažyta statybinė ir miško kirtimo mediena).	Žievė, pjuvenos, obliavimo drožlės, šlifavimo dulksės, fanera, neapdirbtastatybinė mediena, nepadengta ir neapdorota HDF plokštė, terminė mediena, medinės pakuotės, parkų retinimo mediena ir kt.
B	<b>Apdorota mediena</b> Dengta, lakuota, dažyta ar kitaip chemiškai apdorota mediena, kuriosdangoje, dažuose arba konservantuose nėra halogenintų organinių junginių (pvz., PVC) ir kuri nėra impregnuota.	Fanera, fanera su danga, medžio drožlių plokštė, MDF plokštės, MDF paletės, lipdiniai (pvz., MDF), baldų plokštė, HDF plokštė, dažyta statybinė mediena, betono liejimo lentos, kabelinės ritės, medinės karkasinės lentos ir rąstai (griovimo mediena), mediena su medienos konservantu apdorotu paviršiumi, klijuota mediena ir kt.
C	<b>Atgauta mediena</b> Dangoje, dažuose ar konservantuose turinti organinių halogenintų junginių (pvz. PVC) mediena, kuri nėra impregnuota (buitinė mediena, statybinė mediena be medžio masyvo, mediena iš statybiečių, medžio ir plastiko kompozitai).	Seni virtuvės baldai, naudoti baldai, mediena, kurioje yra plastiko, metalo ar kitų priemaišų, dažytos/dengtos medienos pakuotės ir kt.
D	<b>Impregnuota mediena</b> Apdorota impregnavimo priemonėmis mediena	Galimai pavojingomis medžiagomis apdorotos medienos atliekos (tvoros, tvorelės, suoliukai, stoginės, terasinės lentos, mediniai lauko baldai ir pan.).

A ir B kategorijos mediena bus perduodama perdirbimui arba biokuro gamintojams, C – KAK gamybai arba biokuro gamintojams, jeigu laboratoriniais tyrimais bus patvirtintas atitikimas UAB Baltpool Prekybos biokuro produktais sąlygose nustatytiems reikalavimams, Kietojo biokuro kokybės reikalavimams,

patvirtintiems Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 1-310, D kategorijos medienos atliekos bus perduodamos deginimui atliekų kogeneracinėms jėgainėms. Medienos atliekos prieš perduodant jas atliekų tvarkytojams bus susmulkinamos iki skiedros. Atskirta minkšta baldų dalis – taip pat bus smulkinama ir atiduodama kogeneracinėms jėgainėms.

Statybos ir griovimo atliekos bus priimamos tiesiogiai į aikštelę arba atvežamos surinktos DGASA. Pasverta transporto priemonė išpila apdorojimui skirtas atliekas numatytoje sandėliavimo vietoje. Minėta veikla bus atliekama atviroje lauko aikštelėje. Taip pat, siekiant apsaugoti aplinkos poveikiui neatsparias tvarkomas atliekas nuo atmosferinių kritulių įtakos bei riboti dulkių sklaidą, o taip pat neleisti vėjui ir paukščiams išnešioti smulkiosios atliekų frakcijos, aikštelė bus aptverta lengvos konstrukcijos kilnojama atitvaru, kurio šoninės ir viršaus dangos esant poreikiui gali būti nuimamos/pakeliamos. Perdirbimo metu bus gaunama produkcija – skirtingų frakcijų skalda ir atsijos. Iš statybos ir griovimo objektų gautos atliekos ne visada bus paruoštos perdirbimui, todėl ekskavatorius su hidraulinėmis žnyplėmis jas paruoš perdirbimui, t.y. susmulkins iki reikiamo dydžio segmentų, kuriuos būtų galima krauti į perdirbimo įrenginį. Atliekos, kurių kodai 17 01 01 (betonas), 17 01 02 (plytos), 17 09 04 (mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03) bus perdirbamos į skaldą. Gauta produkcija – skalda ir atsijos, sandėliuojamos aikštelėje šiam tikslui skirtoje vietoje.

Aikštelėje bus vykdomas surinktų tekstilės atliekų rūšiavimas (į tinkamas pakartotiniam naudojimui, perdirbimui ar energijos gamybai/šalinimui) ir laikymas iki perdavimo atliekų tvarkytojams. Taip pat bus vykdomas kapinių atliekų rūšiavimas, atskiriant žaliąsias atliekas, plastiko, stiklo atliekas ir kitas priemaišas. Žaliosios atliekos bus kompostuojamos ŽAKA arba MBA įrenginiuose po jų modernizacijos, plastiko ir stiklo atliekos perduodamos perdirbimui, o likusios, netinkamos perdirbimui atliekos, šalinamos sąvartyne. Pagal poreikį bus vykdomas kitų surinktų komunalinių atliekų paruošimas perdirbimui ar laikymas iki perdavimo atliekų tvarkytojams.

**Esamų MBA įrenginių modernizavimas.** Modernizuoti esamus MBA įrenginius planuojama po to, kai bus pastatytas ir pradės veikti Maisto atliekų apdorojimo – biomasės pulpos gamybos įrenginys. MBA įrenginių modernizacija bus vykdoma keliais etapais. Pirmiausiai planuojama atnaujinti Mišrių atliekų apdorojimo ir perdirbimo cechą (pajėgumas – apie 60 000 t/metus), tuomet įrengti Žaliųjų atliekų, taip pat maisto bei virtuvės atliekų, surinktų su žaliosiomis atliekomis perdirbimo į kompostą cechą (pajėgumas – apie 25 000 t/metus), vėliausiai – sertifikuoto KAK gamybos cechą, kuriame būtų gaminamas cemento fabrikams tinkamas naudoti alternatyvus kuras (pajėgumas – apie 40 000 t/metus). MBA įrenginių modernizavimo terminai ir apimtys priklausys nuo planuojamos gauti ES paramos.

Taip pat planuojami įrenginiai, kurie nėra tiesiogiai susiję su atliekų surinkimu ar tvarkymu. Planuojama įvertinti galimybes panaudoti saulės energiją elektros energijos gamybai ir įrengti saulės elektrinę ant uždaryto Kairių sąvartyno ir pajungimą į el. tinklus.

Kita infrastruktūra pagal poreikį, bus patikslinta SPAV ataskaitoje.

#### **4. PASEKMIŲ APLINKAI PROGNOZAVIMO IR VERTINIMO METODAI, KURIUOS NUMATOMA NAUDOTI VERTINIMUI ATLIKTI**

SPAV tvarkos aprašo 26 punkte nustatyta, kad „*kai rengiami skirtingo planavimo lygmens planai ir programos, jų rengimo organizatoriai, siekdami išvengti dvejojo vertinimo, gali rengiamai ataskaitai tiesiogiai naudoti anksčiau atlikto aukštesnio planavimo lygmens planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo rezultatus*“. Toks pat reikalavimas nustatytas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintuose „*Regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų sudėties ir turinio, rengimo ir skelbimo reikalavimuose*“: kai atliekų tvarkymo planas ar jo dalis yra aukštesnio lygmens plano dalis, kad būtų išvengta dvigubo vertinimo, informacija, surinkta atliekant aukštesnio lygmens plano SPAV, gali būti naudojama rengiant žemesnio lygmens plano ar jo dalies SPAV.

Kadangi atnaujinamas Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektas rengiamas pagal Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano ir Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sprendinius, todėl rengiamo plano projekto SPAV gali būti panaudota informacija ir vertinimo rezultatai, surinkti ir gauti atliekant Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano ir Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV. Vertinimas buvo atliekamas pagal su aplinkos apsauga susijusius darnaus vystymosi prioritetus ir aplinkos apsaugos tikslus bei su jais susijusias nustatytas reikšmingas pasekmes aplinkai, naudojant **pasekmių lenteles**. Šis metodas pagrįstas plane numatomų strateginių veiksmų ar sprendinių išskaidymu į sudedamąsias dalis ir kiekvienos dalies įvertinimu aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais.

Apibendrinanti informacija apie pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodus, kurie bus naudojami Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano projekto SPAV ataskaitoje, pateikta 6 lentelėje.

**6 lentelė. Pasekmių aplinkai prognozavimo ir vertinimo metodai.**

Aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektai (tikslai)	Aplinkos komponentai ir pasekmės	Vertinimo metodas/šaltinis
Efektyvesnis atliekų tvarkymas	Atliekų susidarymas ir tvarkymas	Ekspertinis vertinimas (prognozavimas)
Geresnė aplinkos kokybė	Aplinkos oras	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Pasaulio klimato kaitos ir jos padarinių švelninimas	Klimato veiksniai	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Geresnė aplinkos kokybė	Paviršinis ir požeminis vanduo	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Efektyvesnis gamtos išteklių naudojimas	Neatsinaujinantys ir atsinaujinantys gamtos išteklių	Ekspertinis vertinimas VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Geresnė kraštovaizdžio apsauga ir racionalus tvarkymas	Kraštovaizdis	Vertinimas pagal atliekų tvarkymo įrenginių užimamą plotą VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Saugomų teritorijų objektų apsauga	Saugomos teritorijos	Ekspertinis vertinimas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Kultūros paveldo objektų apsauga	Kultūros paveldo objektai	Ekspertinis vertinimas Kultūros vertybių registro duomenys Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai
Pavojaus žmonių sveikatai mažinimas	Visuomenės sveikata	VAPTP SPAV rezultatai ŠRAPTP SPAV rezultatai



Atliekant SPAV, taip pat bus remiamasi įvairiais literatūros šaltiniais.

## **5. APLINKOS KOMPONENTAI IR PASEKMĖS, KURIOS BUS NAGRINĖJAMOS ATLIEKANT VERTINIMĄ**

Kadangi atnaujinamas *Šiaulių rajono savivaldybės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projektas rengiamas pagal *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* ir *Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* sprendinius, todėl rengiamo plano projekto SPAV ataskaitoje bus panaudota informacija, surinkta atliekant *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* ir *Šiaulių regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* SPAV.

*Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano*, t. y. aukštesnio planavimo lygio plano, SPAV ataskaitoje, kurios rezultatai bus naudojami atliekant vertinimą, buvo nagrinėti šie aplinkos komponentai ir pasekmės:

- paviršiniam ir požeminiam vandeniui;
- aplinkos orui;
- klimatui ir jo kaitai;
- biologinei įvairovei, nacionalinėms saugomoms ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms;
- kraštovaizdžiui;
- kultūros paveldui (įskaitant architektūros, archeologijos ir gamtos paveldą);
- dirvožemiui ir žemės gelmėms;
- antropogeniniams materialiniams ištekliams;
- visuomenės sveikatai.

SPAV ataskaitoje bus pateiktas *Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* projekto strateginių pasekmių aplinkai vertinimas pagal aukščiau išvardytus poveikio objektus ir pasekmių rūšį.

## 6. STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS TURINYS

Vadovaujantis SPAV tvarkos aprašo reikalavimais, Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto SPAV ataskaitoje bus pateikta ši informacija:

- Plano turinys, pagrindiniai tikslai ir sąsaja su kitais planais ir programomis;
- Esama aplinkos būklė ir jos pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendinti;
- Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristikos;
- Su planu susijusios aplinkos apsaugos problemos;
- Tarptautiniu, Europos Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu nustatyti aplinkos apsaugos tikslai, susiję su planu, kaip rengiant planą atsižvelgta į šiuos tikslus ir aplinkos apsaugą;
- Galimos reikšmingos tiesioginės, netiesioginės, kaupiamosios, sąveikaujančios (sinergetinės), trumpalaikės, vidutinės trukmės, ilgalaikės, nuolatinės, laikinos, teigiamos ir neigiamos pasekmės aplinkai, taip pat biologinei įvairovei, visuomenei ir jos sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui (įskaitant architektūrinį ir archeologinį paveldą), kraštovaizdžiui ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai;
- Priemonės plano įgyvendinimo reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti;
- Pasirinktų plano alternatyvų aprašymas, priežastys, dėl kurių pasirinktos svarstytos plano alternatyvos;
- Vertinimo, įskaitant visus sunkumus (techninius trūkumus arba nepakankamas praktines žinias ir įgūdžius), su kuriais susidurta kaupiant reikiamą informaciją, aprašymas;
- Numatytų taikyti stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas;
- Ataskaitoje pateiktos informacijos netechninė santrauka.

## 1 PRIEDAS. VALSTYBINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–2020 M. PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖS ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
<b>Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys</b>			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Šiaulių rajono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų: - Nuo 2014 iki 2015 metų ne daugiau kaip 5 533 tonos/metus. - Nuo 2016 iki 2017 metų ne daugiau kaip 4 979 tonos/metus. - Nuo 2018 iki 2019 metų ne daugiau kaip 4 426 tonos/metus. - Nuo 2020 metų ne daugiau kaip 3 873 tonos/metus.	Įgyvendinta. 2020 m. sąvartyne pašalinta 1 613 t komunalinių atliekų iš Šiaulių rajono savivaldybės po MKA apdorojimo MBA įrenginiuose, 2021 m. sąvartyne pašalinta 2 191 t komunalinių atliekų iš Šiaulių rajono savivaldybės po MKA apdorojimo MBA įrenginiuose. Pašalintų atliekų biologinio skaidumo tyrimai rodo, kad šalinamos atliekos buvo biologiškai stabilios. Grynujų BSA 2020 m. pašalinta 83 t, o 2021 m. – 84 t.
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Įgyvendinta. 2020 m. Šiaulių rajono savivaldybėje perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pavyzdžiui, energijai gauti) 82 proc. komunalinių atliekų, 2021 m. Šiaulių r. sav. perdirbta, pakartotinai ar kitaip panaudota (pavyzdžiui, energijai gauti) 75 proc. komunalinių atliekų
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Užduotis vertinta regiono mastu. Neįgyvendinta, nes 2021 m. atskirai buvo surinkta ~37% visų susidarancių pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų, 2020 m. – ~36%. Net ir perdirbus 100 proc. visas surinktas pakuočių ir kitų antrinių žaliavų atliekas, nustatyta perdirbimo užduotis neįgyvendinta. Reikia pažymėti, kad Šiaulių RATC nedisponuoja informacija, kiek komunalinių pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų buvo surinkta ir perdirbta komerciniame sektoriuje ir pas kitus juridinius asmenis, kurie susidariusias komunalines atliekas perduoda tiesiogiai perdirbti atliekų tvarkytojams, t.y. nesinaudodami komunalinių atliekų tvarkymo sistema.
<b>Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys</b>			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta. Projekto „Šiaulių regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ apimtyje Šiaulių regiono individualių valdų gyventojams išdalintos kompostavimo dėžės bei biologiškai skaidžių atliekų surinkimo konteineriai. Prie kapinių pastatyti rūšiavimo konteineriai. <b>Šiaulių r. sav.</b> <sup>1</sup> individualių valdų gyventojams viso išdalinta: 1 086 vnt. 600 l ir 4 000 vnt. 900 l kompostavimo dėžių bei 6 181 vnt. 140 l ir 200 vnt. 240 l talpos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo konteinerių. Gyventojai žaliąsias atliekas gali pristatyti į Drašučių ŽAKA.

<sup>1</sup> Pagal Šiaulių r. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2020 m.

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdoravimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdoravimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Igyvendinta. Nuo 2016 m. kovo 31 d. Šiaulių regioninio sąvartyno teritorijoje (Jurgeliškių k. 9 (buvęs Aukštakių, Šiaulių r.). eksploatuojami mechaninio rūšiavimo ir biologinio apdoravimo (MBA) įrenginiai. MBA įrenginiuose iš mišrių komunalinių atliekų atskiriamos biologiškai skaidžios atliekos, o likusios atliekos mechaniškai rūšiuojamos ir skirstomos į energetinę vertę turinčias atliekas bei didžiąsias atliekas. Energetinę vertę turinčios atliekos perduodamos termofikacinėms jėgainėms, kur panaudojamos energijos gavybai, arba šalinamos sąvartyne. Didžiosios atliekos perduodamos į Kairių DGASA tolimesniam sutvarkymui ir / arba į Šiaulių regiono nepavojingų atliekų sąvartyną šalinimui. Po apdoravimo gautos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos. Mechaninio apdoravimo (MA) įrenginių pajėgumas – 100 000 t/metus, biologinio apdoravimo (BA) – 31 651 t/m.
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Igyvendinama šiuo metu. Užduoties įgyvendinimas pavėlintas nacionaliniu mastu ( <i>– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.</i> )  Šiaulių regiono gyventojai <sup>2</sup> jau nuo 2013 m. yra aprūpinti biologiškai skaidžių atliekų surinkimo konteneriais, dalis maisto ir virtuvės atliekų (vaisiai, daržovės, kt.) jau yra faktiškai surenkamos ir tvarkomos kompostuojant Šiaulių regione esančiose kompostavimo aikštelėse. Todėl atsiradus reikalavimui atskirai rinkti maisto ir virtuvės atliekas, planuojama išplėsti esamą biologiškai skaidžių atliekų surinkimą. 2020 m. pabaigoje pateikta paraiška projektui „Rūšiuojamuoju būdu surinktų maisto / virtuvės atliekų apdoravimo infrastruktūros sukūrimas Šiaulių regione“ įgyvendinti ir iš gyventojų surinktas maisto ir virtuvės atliekas planuojama tvarkyti regioniniu principu. 2021 m. Šiaulių regione pradėtas įgyvendinti bandomasis projektas „#AšPats. Planuoju. Valgau. Rūšiuoju. Saugau.“, kurio metu iš Šiaulių m. sav. gyventojų surenkamos maisto-virtuvės atliekos. Prieš pradėdant privalomą maisto-virtuvės atliekų surinkimą nuo 2024 m. projektu siekiama išsiaiškinti: <ul style="list-style-type: none"> <li>• galimą maisto-virtuvės atliekų surinkimo sistemos gyvybingumą;</li> <li>• maisto atliekų sudėtį;</li> <li>• gyventojų įpročius rūšiuoti.</li> </ul> Projekto rezultatai parodė, kad per metus vienas Šiaulių m. gyventojas vidutiniškai išmeta 15,19 kg MVA. Geriausiai rūšiavimo rezultatus (MVA surenkama daugiau bei jos būna švaresnės) parodė gyventojai, kurie gavo visą rūšiavimui skirtą komplektą (kibirėlius ir maišelius).  Maisto-virtuvės atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema bus įdiegta iki 2024 m.

<sup>2</sup> Pagal Šiaulių r. sav. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano ataskaitą už 2020 m.

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Neįgyvendinta.
<b>Rušiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys</b>			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta vėliau nei 2015 m. Šiaulių r. sav. patvirtintos konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jos atnaujinamos.
10.	246.2.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: 246.2.1 ir 246.2.2 Šiaulių miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Šiaulių regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; 246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; 246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.	Įgyvendinta. Šiaulių r. sav. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė tenka 368 gyventojams <sup>3</sup> .  Įgyvendinta. Rengiant ir atnaujinat konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Šiaulių r. sav. įvertinti atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių.  Įgyvendinta.
11.	246.3.	Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.	Įgyvendinta.
12.	246.4.	Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	Įgyvendinta.
13.	246.5.	Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	Neįgyvendinta.

<sup>3</sup> Pagal AAA skelbiamą Apibendrintą informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse 2020 metais.

Šiaulių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekto  
SPAV apimties nustatymo dokumentas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Įgyvendinta.